

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЗРОШЕННЯ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ (УКРАЇНА)
ПІВДЕННА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІВПМ
НААН (УКРАЇНА)
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ (УКРАЇНА)
ІНСТИТУТ ДОСЛІДЖЕНЬ ЕКОНОМІЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ,
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРУЗІЯ)
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (МОЛДОВА)
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ З НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ (ВІРМЕНІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ОПЕРАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНІКИ
AGH (ПОЛЬЩА)
ЗАКЛАД ОСВІТИ «ГОМЕЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. П.О.СУХОГО» (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)**

МАТЕРІАЛИ

**І-ї МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ»**

28 травня 2021 р.

м. Херсон

Література:

1. Торговельні мережі оптимізують бізнес [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://- www.visnuk.com.ua/uk/publication/8-torgovelnimerezhi-optimizuyut-biznes](http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/8-torgovelnimerezhi-optimizuyut-biznes).
2. Голошубова Н. Розвиток торговельних мереж в Україні // Товари і ринки. 2011. № 1. С. 15-24.
3. Інноваційний розвиток підприємств сфери торгівлі: світові тенденції та практика в Україні: монографія / [С. А. Давимука, Л. І. Федулова, Н. М. Попадинець та ін.; за заг. ред. С. А. Давимуки]; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України”. Львів, 2016. 432 с.

Бойко Л. О., к.с.-г.н., доцент

Калякіна А. В., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
Херсон, Україна

ВИРОБНИЦТВО ОЛІЙНОГО ГАРБУЗА - ВИГІДНИЙ БІЗНЕС В АГРАРНІЙ ГАЛУЗІ

Гарбуз користується заслуженою популярністю на всіх континентах, він став домашньою ягодою близько семи тисяч років тому. Насіння саме такого поважного віку було виявлено в Мексиці. Зараз відомо більше 200 їстівних сортів цієї рослини (з 800). Найбільші виробники гарбуза - США, Мексика, Індія, Китай. Не менш популярний він і в Європі, де деякі його сорти були відомі задовго до відкриття Америки. Гарбуз - невід'ємна частина української культури, традицій і, звичайно, кухні. У нас ним нікого не здивуєш, тому акцент робиться на якість плодів, від якого залежать корисність і смакові характеристики кінцевого продукту [1].

Упродовж 2000-2019 рр. загальна зібрана площа під гарбузами столовими зросла в усіх категоріях господарств із 25,1 тис. га до 30,6 тис. га, середня

урожайність, відповідно із 16,0 т/га до 23,03 т/га, валовий збір останні два роки був у межах 700 тис. т (Рис.1). В Україні найбільше гарбуза вирощується в Донецькій, Дніпропетровській, Полтавській, Одеській, Харківській, Запорізькій і Київській областях. Основні напрями експорту гарбузового насіння – Європа й країни Середнього Сходу.

У пошуках диверсифікації агробізнесу нині багато аграріїв обирають досить економічно вигідний напрям із вирощування гарбузів на насіння. Адже саме ця ніша завжди має стабільно високий і платоспроможний попит як на внутрішньому, так і зовнішньому продовольчому ринку [2]. Для малих і середніх господарств завжди поставала складна проблема диверсифікації власного агробізнесу або ж вибору оптимального напрямку розвитку. Як у першому, так і в другому випадку найкращим виходом із цієї ситуації сьогодні може стати вирощування гарбузів на насіння із подальшою їх доробкою до відповідної товарної кондиції [3].

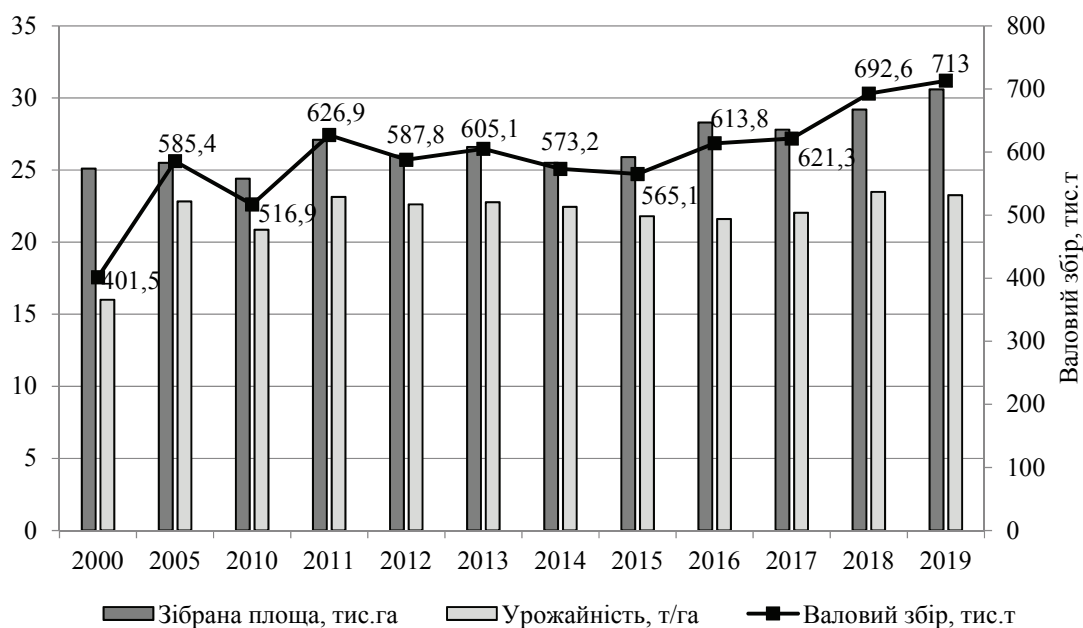

Рис. 1. Динаміка вирощування гарбузів столових в Україні

Джерело: [5]

На світовому ринку стрімко зростає попит на виробництво як насіння так і олії з них, адже гарбуз є дуже корисною культурою, а все, що корисне, нині дуже популярне. Щоб отримати 1 т насіння, потрібно засіяти 1 га землі. За сприятливих умов, гібридні сорти можуть давати і 1,5 т/га. За даними НУБіП, середня

врожайність гарбузів 40 т/га на зрошувальних землях, і 25-30 т/га на землях без зрошення. У середньому насіння займає 1-2% від маси гарбуза, тож з 1 га виходить до 800 кг насіння за наявності зрошення [4].

Вартість повного циклу промислового виробництва, що включає вирощування, очищення, калібрування, промивання, сушку та сортування, становить 350-400 доларів за гектар. При ціні готової сировини \$5/кг можна отримати рентабельність 30-35%, відповідно такі затрати повернуться через 4-5 місяців. Тому багато підприємств вважають цей продукт вартій інвестицій.

Олія з насіння гарбуза є однією з найдорожчих. Вона дуже популярна в Австрії та інших країнах Європи, де використовується в харчових, фармацевтичних і косметологічних цілях. Попит на насіння стабільний, а на олію він постійно зростає. Тому бізнес з вирощування гарбузів повинен бути орієнтований на експорт, адже така продукція високо цінується за кордоном. Попит на голонасінне насіння на порядок вище, оскільки воно містить більше корисних речовин. Такі гарбузи з насінням без шкаралупи були випадково виведені 100 років тому в Австрії. Це рецесивна ознака, і тому поля повинні бути ізольовані від посівів зі звичайними гарбузами. «Голе» насіння покрите тонкою зеленою оболонкою, саме в ній і міститься цілющий кукурбутін або кукурбутацін, що застосовується в медицині. Насіння без шкаралупи - це дуже вузький сектор. Весь світовий ринок складає усього 170 тис. т, з них половина робиться в Китаї.

Таким чином, вирощування гарбузів як столових так і олійних на родючих землях різних регіонів України має високу економічну ефективність та господарську цінність. Господарства будь-якого розміру землекористування можуть ефективно займатись вирощуванням гарбузів на насіння, а зазначений напрям сільськогосподарської економічної діяльності, як правило, є прибутковим і забезпечує відносно швидку віддачу інвестицій.

Література :

1. Корисні властивості гарбуза. URL: <https://delikates.ua/statti/harbuzz-koryst>
2. Boiko V., Kwilinski A., Misiuk M., & Boiko L. (2019). Competitive advantages of wholesale markets of agricultural products as a type of entrepreneurial activity: the experience of Ukraine and Poland. *Economic Annals-XXI*. 175(1-2). P. 68-72. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V175-12>

3. Бізнес на гарбузовому насінні: розраховуємо інвестиції. URL: <https://www.growhow.in.ua/biznes-na-garbuzovomu-nasinni-rozrahovuyemo-investytsiyi/>

4. Вигідний бізнес: вирощування олійного гарбуза окупується за рік URL: <https://uprom.info/news/agro/vigidniy-biznes-viroshhuvannya-oliynogo-garbuza-okupovuyetsya-za-rik/>

5. Державна служба статистики України. Рослинництво України 2019. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/04/zb_rosl_2019.pdf

Бойко Р.В., к.е.н., доцент
Хмельницький національний університет,
Хмельницький, Україна

КОМУНІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКУ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що посилення конкуренції на світовому ринку спонукає підприємства витратити багато зусиль і коштів на просування товарів та розроблення принципово нових їх зразків з урахуванням потреб споживачів. Сучасний ринок характеризується дедалі більшим насиченням ринкового простору інформацією, зростанням її значущості й цінності. Ефективні комунікації покликані не тільки надати споживачеві необхідні знання щодо характеристик і якості товарів і послуг, умов укладання угод, особливостей конкурентної позиції, а й викликати прихильність споживачів, створити атмосферу емоційного взаєморозуміння, доброзичливості і довіри між виробником і споживачами, суспільством.

За останні роки науково-технічний прогрес сприяв значному розвитку комунікаційної діяльності завдяки засобам масової інформації. Людство дедалі ширше використовує радіо, телебачення, Інтернет, телефонний зв'язок тощо для передавання інформації. Завдяки цьому комунікації стають ефективнішими, зрозумілими як для окремої людини, так і для суспільства загалом.

Теоретичну й методичну основу дослідження з питань комунікаційної